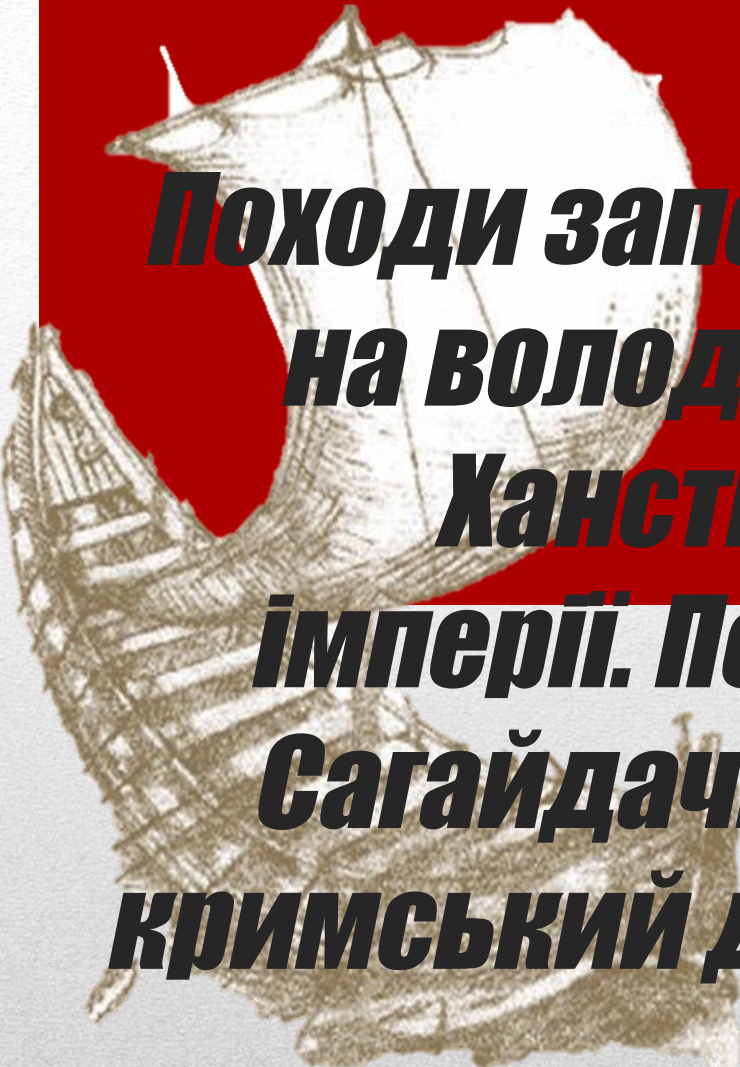
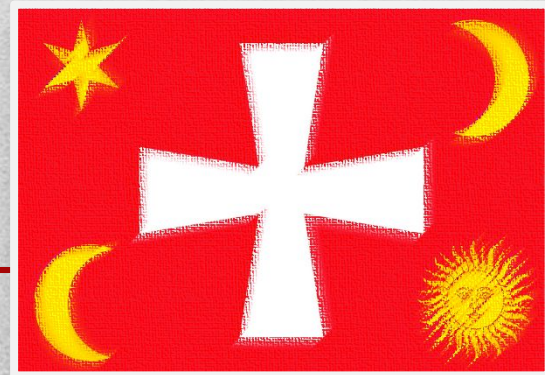

**Походи запорозьких козаків
на володіння Кримського
Ханства та Османської
імперії. Петро Конашевич-
Сагайдачний. Запорозько-
кримський договір 1624 року.**

- 1602-1623 р.р.- «Доба героїчних козацьких походів»;
1616 р. – здобуття українськими козаками Кафи – найбільшого невільницького ринку в Криму;
1618 Р. – похід П.Конашевича-Сагайдачного на Москву. Деулінське перемир'я;
1620 р. – відновлення ієрархії православної церкви;
- 1620-1621 р.р.-Хотинська війна.
22 серпня – 29 вересня 1621р. – Хотинська битва.
24 грудня 1624 р.- підписання Запорозько-кримського договору.

Основні дати:

“Доба героїчних походів”-це період вдалих морських походів проти Туреччини та її васалів протягом перших двох десятиліть 17 століття.

- **Хотинська війна 1620-1621р.р.-війна султанської Османської імперії проти Речі Посполитої.**
- **Запорозько- Кримський договір від 24 грудня 1624 р.- перший з відомих договорів про взаємний ненапад і військово – оборонний союз між Військом Запорозьким і Кримським ханством , укладений у формі зобов’язальних листів на дніпровському острові Карайтебен калги-султаном Шагін-Гіреєм.**

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ:

**Хто не знає свого минулого,
Той не вартий майбутнього.
Хто не відає про славу своїх предків,
Той не вартий пошани.**

Максим Рильський

Епіграф

- 1. Причини участі козацтва в морських і сухопутних походах. Воєнні походи козаків.**
- 2. Діяльність Петра Конашевича-Сагайдачного.**
- 3. Участь українського козацтва в Хотинській війні.**
- 4. Запорозько-кримський договір 1624 р. та його історичне значення.**

План уроку:

ПРОБЛЕМНЕ ПИТАННЯ:

Хто і від чого врятував Європу ?

- Добою «героїчних козацьких походів» називають час від 1606 по 1621 рр., коли запорозькі козаки своїми військовими походами проти Криму та Османської імперії набули статусу «героїв-захисників християн» в Європі.

Доба героїчних походів козацтва

- Ці військові походи організовувалися козаками по 3 причинам:
- 1. Упередити напади мусульман на Україну та Річ Посполиту;
- 2. Визволити захоплених в полон українських бранців та інших європейців-християн;
- 3. Пограбувати своїх сусідів-мусульман

Мета походів

- Свої походи козаки здійснювали сушею (на Крим) або морем (на Крим та Османську імперію).
- Перший шлях йшов степом - через Перекоп або Сиваш;
- Другий – Дніпром і Чорним морем

Шляхи козацьких виправ

Сухопутний похід козаків на Крим

Організація морських походів: «чайки»

Флот за часів козаччини

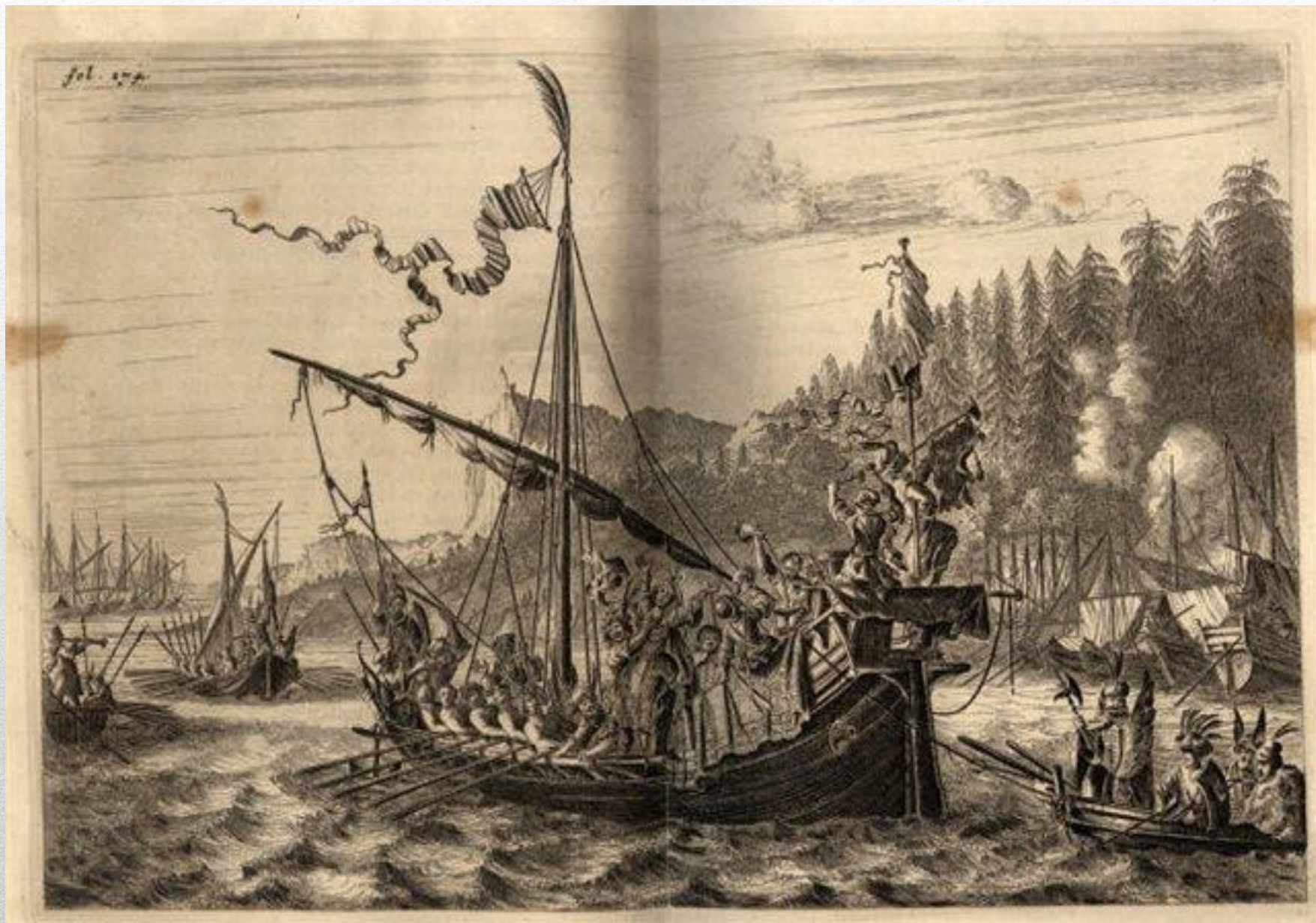
Спершу козаки використовували човни, що були зроблені з бичачої шкіри.

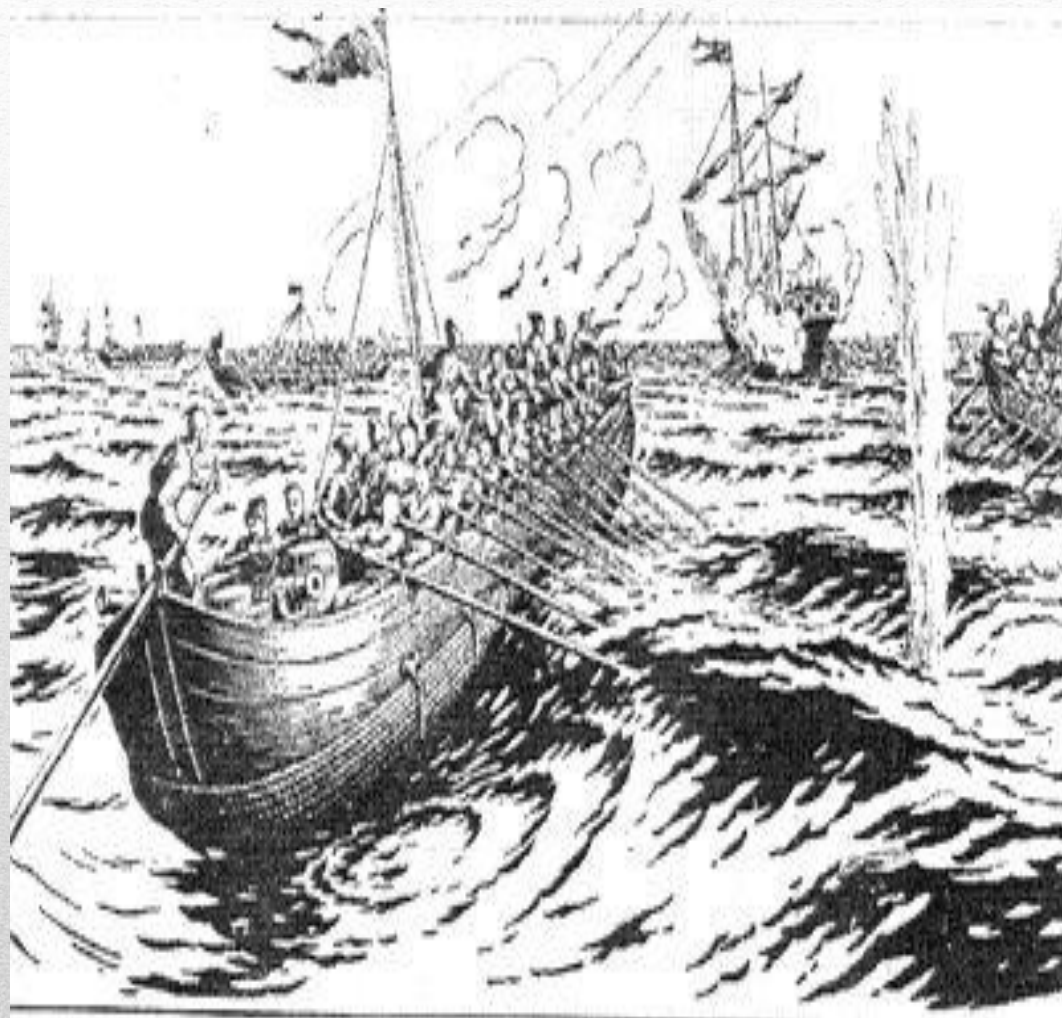
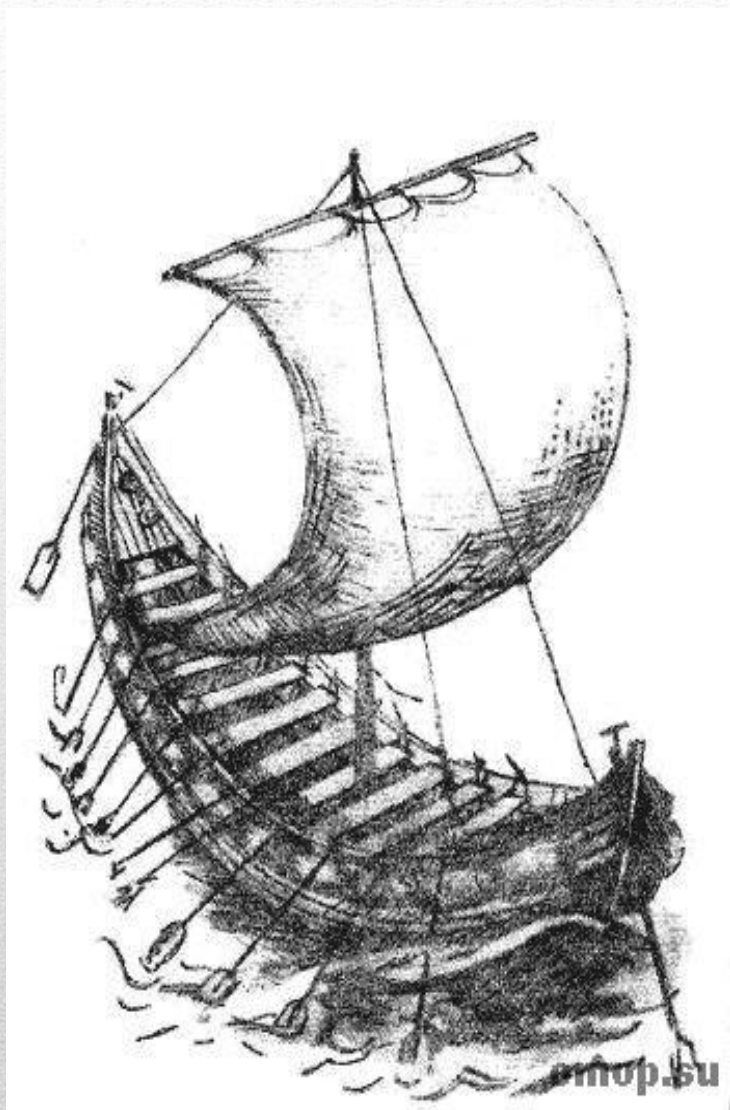
Надалі - дерев'яні човни – «чайки».

Окрім чайок запорожці іноді використовували кораблі.

За час козацьких морських походів український флот зазнав найбільшої слави.

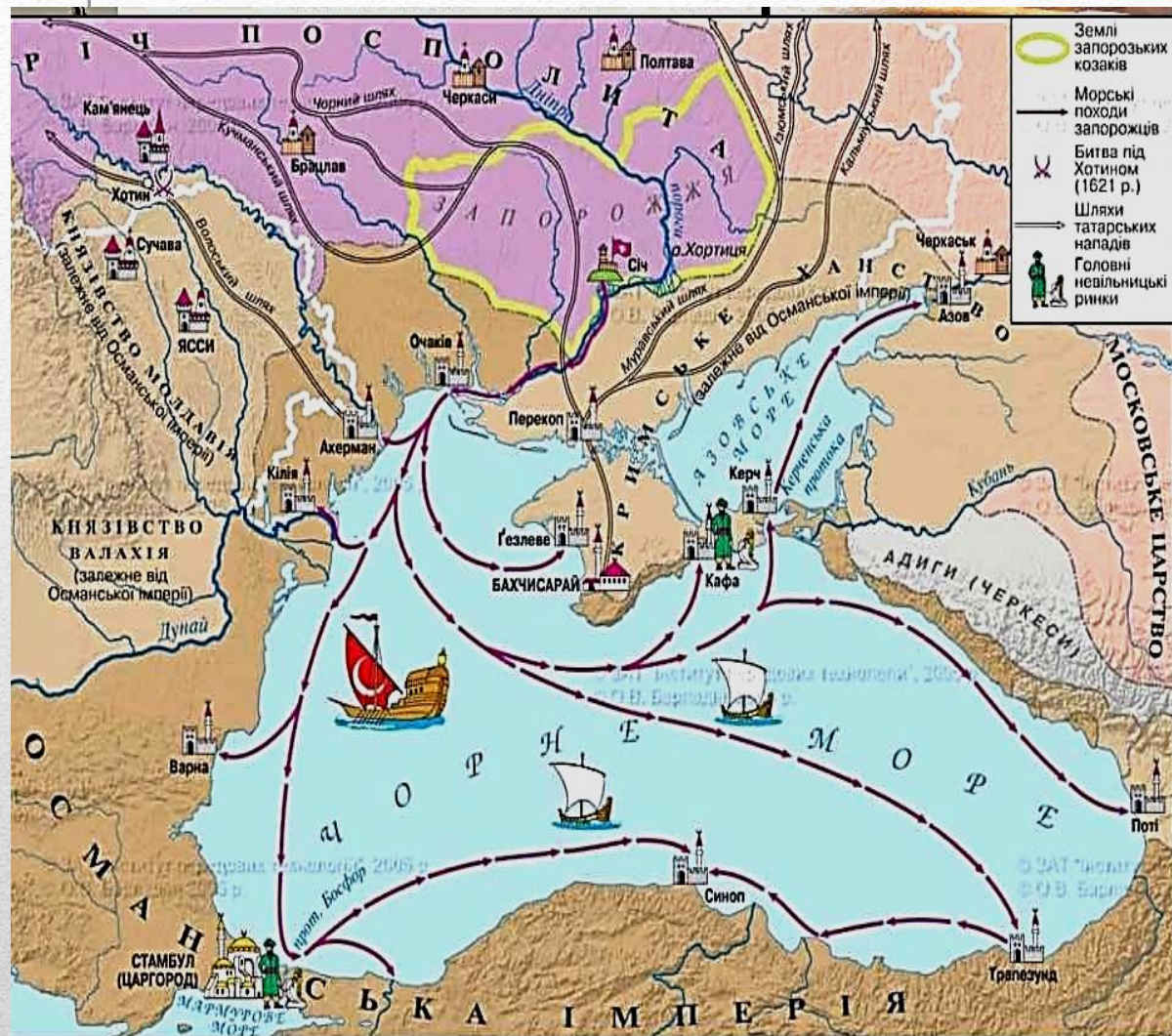

Бій козаків з турками на морі

1. Куди були направлені морські походи козаків ?
2. Які міста стали об'єктами для нападів? Чому ?
3. Чи підтверджує картосхема цілі козацьких походів ? Поясніть як.

Об'єкти походів

- Народився бл. 1582 р. в селі Кульчиці Перемишльської землі Руського воєводства у православній родині Конаша, що належала до дрібної шляхти;
- З 1592 по 1598 роки навчався в Острозькій школі на Волині.
- У другій половині 1598 року, Конашевич приєднався до Війська Запорозького .

Петро Конашевич – Сагайдачний : людина

- Серед запорожців здобув своєю відвагою та розумом значний авторитет.
- Став впливовим козацьким полковником, що мав у своєму підпорядкуванні загін чисельністю 3000 козаків.
- Сагайдачний хотів за допомогою татар витіснити жовнірів з України, бо козаки відчували до них «ненависть».
- В 1616 р. був обраний гетьманом.

Петро Конашевич – Сагайдачний : отаман

- Сагайдачний провів реформу війська на Січі: поділив його на сотні та полки, поновив навчання. Запровадив сувору дисципліну, заборонив пити горілку під час морських походів, а за провини «карав на смерть»).
- Позбавив козацькі лави від анархічних та кримінальних елементів, але при цьому залучив до війська людей «осілих», пов'язаних із землею та хліборобством.

Петро Конашевич – Сагайдачний : гетьман

**1615 р. перший похід козаків
на Константинополь.**

- В липні 1616 року гетьман Конашевич-Сагайдачний разом із 4000 козаків взяв штурмом м. Кафу, що була найбільшим центом работоргівлі в Криму та звільнив багато бранців-християн .

Взяття Кафи (Феодосії)

Невільницький ринок у Кафі

**1620 рік. Другий похід на
Константинополь (Стамбул).**

- Угода, підписана між козацькою делегацією на чолі з гетьманом Петром Сагайдачним і коронним гетьманом Станіславом Жолкевським про підпорядкування реєстрових козаків шляхетському урядові Речі Посполитої та покарання учасників військових походів проти татар та турків.
- Сагайдачний тимчасово втратив гетьманство.

Роставицька угода 1619

- Султан направив 8 тис. військо яничар та 120 тис. військо хана проти Речі Посполитої
- Цецьорська битва 1620— битва війська Речі Посполитої з турецько-татарськими військами біля села Цецора, що закінчилася розгромом шляхетської армії поляків

Відповідь султана : Цецора 1620

- Хотинська війна 1620—1621 років — війна султанської Османської імперії проти Речі Посполитої, яка відзначилася 4-тижневою битвою об'єднаних сил шляхетського та козацького військ проти османсько-татарських загарбників під *Хотином* (звідси її назва).
- Завершилася перемогою об'єднаних сил Речі Посполитої та українського козацтва.

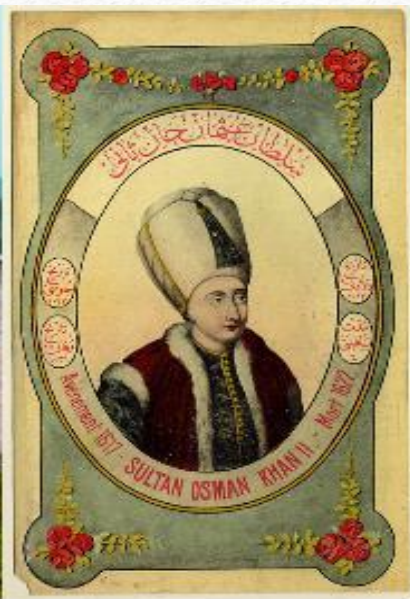
**Відповідь султана і хана :
Хотинська війна 1620-1821 рр.**

Хотинська битва 1621, козацько-польська перемога над Туреччиною, у результаті якої турецький султан Осман II був змушений припинити війну.

ХОТИНСЬКА ВІЙНА

**Коли
відбулася?**

1620-1621р. р.

Де відбулася?

Хотин (Буковина), Молдова

**Хто брав
участь?**

**Річ Посполита
Козаки
Османська імперія**

**Сили сторін (
чисельність)**

**Річ Посполита – 35 тис.
Козаки – 40- тис.
Османська імперія – 250 тис.**

РЕЗУЛЬТАТ

**Польсько-козацькі об'єднані сили отримали перемогу.
Спростовано думку про непереможність Османської армії.**

ПРОБЛЕМНЕ ПИТАННЯ:

Хто і від чого врятував Європу ?

РОБОТА З ХРОНОЛОГІЄЮ:

Скільки років минуло від моменту початку Хотинської війни до початку сучасної повномасштабної війни росії проти України?

ЗАПИТАННЯ:

Хто і від чого рятує Європу сьогодні ?

ЗІСТАВТЕ ІСТОРИЧНІ ПОДІЇ:

Порівняйте Хотинську війну з сучасною повномасштабною війною росії проти України.

Знайдіть спільні та відмінні риси .

Висловіть власну точку зору щодо цих подій.

- Тяжко поранений під Хотинем Сагайдачний їхав додому, лежачи на возі, подарованому йому королевичем, в супроводі королівського лікаря.
- 20 квітня 1622 року Петро Сагайдачний помер у Києві, поділивши заповітом своє майно між дружиною та братськими школами: Київською і Львівською.
- Поховали його в Богоявленській Церкві Київського братства.

Смерть Сагайдачного

**На безсмертну заслужив славу, наш
гетьмане! Ні, вона у забутті, певно, не
постане; Поки Дністер і Дніпро
многорибні плинуть, Доти справи всі
твої славно будуть линуть. Не впадеш у
глибину безличну, Не загинеш у літах –
маєш славу вічну!**

**Ректор Київської братської школи Касіян Сакович «Вірші
на жалісний погреб».**

Т. Шевченко. Смерть Сагайдачного.
Аquatint

**Гетьман П. Сагайдачний
(бл. 1557-1632 р.р.)**

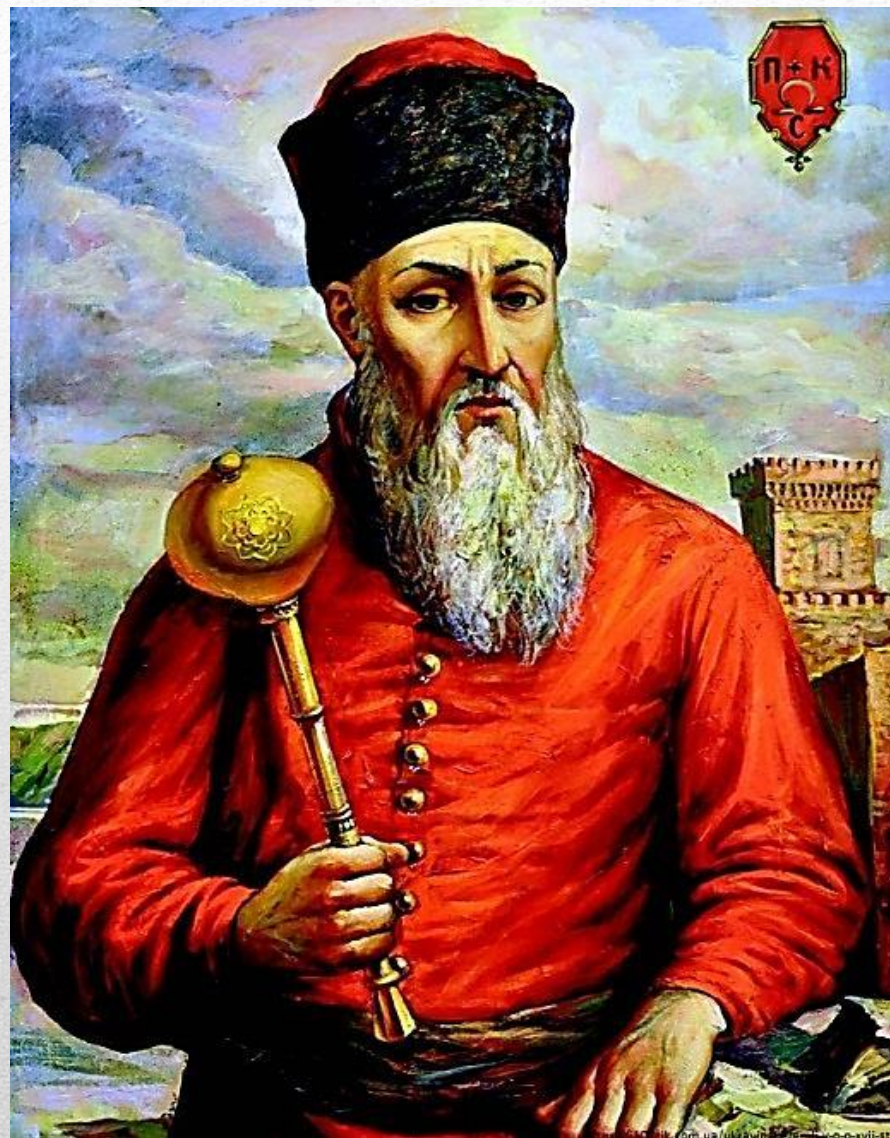

**Пам'ятник П.
Сагайдачному у Києві**

Спробуйте
самостійно, одним-
двома реченнями
сформувати свою
думку про значення
діяльності гетьмана
Петра
Сагайдачного.

(Час для
висловлення – до 1
хвилини).

**Формуємо
вміння**

- 1. Зріс авторитет козацтва як сили, що протистояла могутній Османській імперії.
- 2. Сприяла бойовому вишколу та організованості козаків.
- 3. Привели до зростання ролі та впливу козацтва на українські справи.
- 4. Тимчасово примусила шляхту йти на поступки козацькій старшині.

Значення козацьких походів

- “Синквейн”-це різновид японського вірша, п’ять рядків, в яких відображається зміст теми. Де :
- 1 рядок- іменник;
- 2 рядок- два прикметника;
- 3 рядок- три дієслова;
- 4 рядок- фраза, що відображає суть теми, поняття;
- 5 рядок- висновок до теми (слово або словосполучення).

**Складіть “синквейн” на
тему: “ козацькі походи”**

- **Перший з відомих договорів про взаємний ненапад і військово-оборонний союз між Військом Запорозьким і Кримським ханством, укладений у формі зобов'язувальних листів 24 грудня 1624 року на дніпровському острові Карайтебен під час перебування на Запорожжі калги-султана Шагін-Гірея(брата кримського хана Мухаммед Гірея III), який з військом ішов походом на Білгородську орду. Договір був укладений польською мовою у двох примірниках. Перший із них мав форму присяги козаків Шагін-Гірею,другий-кримського хана козакам.**

Запорозько-кримський договір 1624 року.

Згідно з договором обидві сторони зобов'язувалися:

- **по-перше , не завдавати одна одній ніяких “кривд”, “шкод” і “зла”. Застосовувати суворі покарання до порушників миру- підлеглих своїй владі людей;**
- **по-друге, в разі збройного нападу на одного з учасників договору, інший повинен був надавати йому військову допомогу всіма наявними силами.**

УМОВИ ДОГОВОРУ :

Правова специфіка договору полягала в тому, що його підписав не хан (Мухаммед Гірей III), а калга – султан (брат хана Шагін-Гірей). Тому він не був обов’язковим для виконання ханом, і крім того, його чинність встановлювалася лише на час життя Шагін-Гірея.

Неефективність договору виявилась вже восени 1625 р., коли під час повстання козаків під проводом Марка Жмайла, польські коронні війська розгорнули наступ на запорожців, але останні так і не отримали допомоги від свого союзника.

Правомірність договору

По-перше- цей договір знаменував якісно новий момент у дипломатичній практиці запорожців.

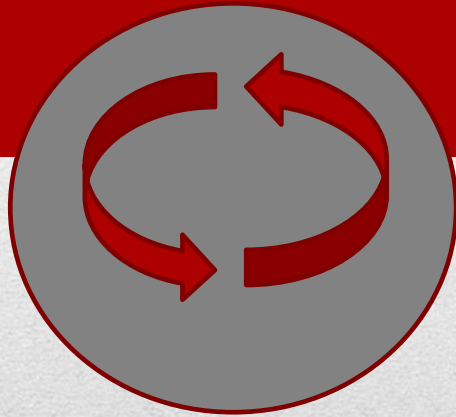
По-друге- сам факт його укладення означав визнання Війська Запорозького суб'єктом міждержавних відносин.

По –третє- цей договір засвідчив намагання запорожців вибороти політичну автономію від метрополії –Речі Посполитої.

По –четверте- він започаткував практику союзних відносин з Кримським Ханством, яка з часом була поглиблена Богданом Хмельницьким.

Історичне значення

КОЛО ІДЕЙ

Висловіть власну точку зору на дану історичну подію:

“ Козацько-кримський договір 1624 року” за планом:

1.Доцільність підписання?

2.Правомірність?

3.Історичне значення ?

- 1. Що нового ви дізналися на уроці?**
- 2. Що було цікавого для вас?**
- 3. Про що ви ще хотіли б дізнатися?**

Рефлексія

На початок уроку

Знаю багато.

☐

Знаю, але не
все.

☐

Знаю мало.

☐

Нічого не
знаю.

☐

На кінець уроку

Можу розказати
іншим.

☐

Знаю все.

☐

Знань стало
більше.

☐

Нічого нового
не дізнався.

☐

Лист самооцінювання

- 1. Прочитати параграф 16-17
- 2. Укласти хронологічну таблицю
- 3. Укласти “хмару слів” до терміну “Хотинська війна”.

Домашнє завдання:

Дякую за увагу !
